

БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Частина 1

**COMBAT HORTING AND ACTIVITIES
OF UKRAINIAN LAW ENFORCEMENT
AUTHORITIES**

ІРПІНЬ – 2021

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ, ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ТА ОРГАНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ**

***МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ***
**БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ**

Частина 1

**04–05 січня 2021 року
м. Ірпінь**

*Рекомендовано до друку Науково-методичною колегією
Національної федерації бойового хортингу України
(протокол від 09.01.2021 № 8).*

Науковий керівник конференції

Пашко П. В. – ректор Університету державної фіскальної служби України, доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Організаційний комітет конференції

Голова оргкомітету:

Чмелюк В. В. – кандидат юридичних наук, проректор з питань підготовки кадрів податкової міліції – начальник Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету державної фіскальної служби України, полковник податкової міліції, учасник бойових дій.

Голова науково-методичної ради оргкомітету:

Єрмоменко Е. А. – професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету ДФС України, кандидат педагогічних наук, президент Національної федерації бойового хортингу України, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, Заслужений тренер України, майстер спорту України міжнародного класу, майор десантно-штурмових військ ЗС України, учасник бойових дій.

Заступники голови оргкомітету:

Гришук В. Л. – кандидат юридичних наук, начальник кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, підполковник податкової міліції, учасник бойових дій;

Бухтіяров О. А. – кандидат юридичних наук, заступник начальника кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, учасник бойових дій.

Члени оргкомітету:

Параниця С. П. – кандидат юридичних наук, професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, учасник бойових дій;

Антоненко С. А. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Університету ДФС України;

Бадьора С. М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Університету ДФС України;

Гарбовський Л. А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Університету ДФС України.

Є80 Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. Ч. 1. – 1419 с.

Збірник містить наукові роботи учасників конференції, дослідження з педагогіки, психології, філософії, історії, теорії і методики викладання бойового хортингу, проведені відповідно до угоди про співпрацю між Національною федерацією бойового хортингу України та Університетом державної фіскальної служби України. Матеріали представляють узагальнені результати досліджень у напрямі теоретичних та практичних аспектів удосконалення професійних компетентностей фахівців бойового хортингу у системі правоохоронних органів України.

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність фактів, статистичних та інших даних, точність формулювань і висновки несуть відповідальність автори матеріалів.

Самоха Д. М., Єрмоєнко Е. А., Близнюк О. В. Формування навичок фізичного самовдосконалення спортсменів у ході занять бойовим хортингом	481
Єрмоєнко Е. А. Професійно-прикладна фізична підготовка студентів і курсантів правоохоронних спеціальностей за методикою бойового хортингу	492
Ребрина А. А., Єрмоєнко Е. А., Коломоєць Г. А. Виховання спортсменів бойового хортингу як процес цілеспрямованого впливу на свідомість людини	509
Шибіко А. С., Єрмоєнко Е. А., Шевчук В. С. Забезпечення тактичної, вогневої та фізичної готовності співробітників органів внутрішніх справ засобами бойового хортингу	527
Курбет Є. Г., Єрмоєнко Е. А., Смолянінов І. О. Зміст виховної діяльності у системі підготовки юного спортсмена бойового хортингу	542
Єрмоєнко Е. А. Система градації в бойовому хортингу	561
Яценко Л. Г., Єрмоєнко Е. А., Гречаний О. М. Пріоритетні напрями національно-патріотичного виховання школярів і студентів у системі бойового хортингу	575
Єрмоєнко Е. А. Освоєння цінностей бойового хортингу	588
Чибісов В. І., Єрмоєнко Е. А., Хасамутдінов Т. Х. Принципи і методи фізичного виховання студентів і курсантів за програмою бойового хортингу	602
Мазепа Д. В., Шишко А. П., Єрмоєнко Е. А. Національно-патріотичне виховання дітей та юнацтва як провідне завдання системи бойового хортингу	615
Похілов В. О., Єрмоєнко Е. А., Вєхтєв В. В. Концептуальні засади розвитку та популяризації бойового хортингу в українському суспільстві	629
Бабурнич С. А., Єрмоєнко Е. А., Бережний О. О. Визначення філософських аспектів українського національного виду спорту бойового хортингу	643
Штефюк І. К., Мандрик Т. В., Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг – козацьке воїнське мистецтво України	669
Єрмоєнко В. Е., Ільницький І. Р., Єрмоєнко Е. А. Профілактика та лікування стоматологічних захворювань і травм зубощелепного апарату у курсантів-спортсменів бойового хортингу та співробітників силових структур	683
Апихтін К. О., Єрмоєнко В. Е., Єрмоєнко Е. А. Медичні характеристики, інтенсивність та обсяг навантаження спортсменів бойового хортингу студентського віку	698

ВИХОВАННЯ СПОРТСМЕНІВ БОЙОВОГО ХОРТИНГУ ЯК ПРОЦЕС ЦІЛЕСПРЯМОВАНОГО ВПЛИВУ НА СВІДОМІСТЬ ЛЮДИНИ

РЕБРИНА Андрій Анатолійович

головний спеціаліст відділу пріоритетних неолімпійських видів спорту Міністерства молоді та спорту України, президент Національної федерації шкільного хортингу України, член ради Національної федерації бойового хортингу України, суддя національної категорії з бойового хортингу, майстер спорту України з хортингу;

СРЬОМЕНКО Едуард Анатолійович

професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету ДФС України, кандидат педагогічних наук, президент Національної федерації бойового хортингу України, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, Заслужений тренер України, майстер спорту України міжнародного класу, майор десантно-штурмових військ Збройних Сил України, учасник бойових дій;

КОЛОМОЄЦЬ Галина Анатоліївна

науковий співробітник відділу цифрової освіти та ІКТ ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України, голова Федерації сімейно-спортивного хортингу України, керівник Всеукраїнського проекту «Розвиток соціальної згуртованості суб'єктів освітнього процесу», майстер спорту України з хортингу.

Анотація. У даній статті опубліковані дослідження щодо визначення особливостей бойового хортингу як засобу виховання всебічно розвиненої особистості, фізичної культури і основ здоров'я учнів і студентів закладів освіти та наукове обґрунтування засобів позитивного впливу бойового хортингу, що сприяють формуванню у дітей та молоді цінностей здорового способу життя, всебічного виховання, підвищенню рівня здоров'я учнів за методикою виду спорту бойового хортингу. Викладено матеріал щодо концепції та підходів до класифікації фізичних вправ і методик бойового хортингу для спортсменів учнівського та студентського віку. Проведено теоретичний аналіз проблеми всебічного виховання особистості, формування фізичних здібностей, умови застосування оздоровчих, прикладних, загальнорозвивальних і спеціальних фізичних вправ бойового хортингу для підвищення ефективності роботи систем організму. Дослідно-експериментальним шляхом перевірено ефективність упровадженої педагогічної системи виховання фізичної культури і основ здоров'я у школярів і студентів засобами бойового хортингу, ціннісного ставлення до здоров'я та уникнення шкідливих звичок. Подано результати дослідження щодо формування цінностей здорового життя та ефективності організаційних форм спортивної дисципліни у процесі занять бойовим хортингом в умовах навчального процесу закладів загальної середньої і вищої освіти.

Ключові слова: всебічне виховання, бойовий хортинг, особистість, заклад освіти, морально-етичні якості, методика викладання.

Актуальність наукового дослідження. Соціально-економічна ситуація початку ХХІ ст. в суспільстві не сприяє формуванню належного морального середовища для виховання дітей і молоді. Неприятливе побутове оточення, важке матеріальне становище сімей і погіршення на цьому ґрунті внутрішньосімейних стосунків, недоліки в

організації шкільного виховання і скорочення позашкільних закладів – все це призводить до збільшення числа дітей і підлітків, поведінка яких виходить за межі моральних і правових норм [1–13; 18–29]. Швидко збільшується кількість підлітків, які не вчаться і не працюють. У результаті цього може зрости дитяча злочинність.

Крім цього, на сучасному етапі розвитку українське суспільство прагне побудувати справжню європейську правову державу. За для здійснення даної мети велика увага в країні має приділятися вихованню нашої молоді, яка буде впевнено тримати курс обраним шляхом. Одним із головних завдань процесу виховання є досягнення в особистості стану вихованості, що проявляється у її ставленні до навколишнього середовища, повазі до загальнолюдських цінностей, закону, прав та свобод людини.

Виклад основного матеріалу. Виховання особистості засобами бойового хортингу можна визначити як процес систематичного, організованого й цілеспрямованого впливу на свідомість людини, її духовний та фізичний розвиток, з метою формування повноцінної особистості як невід'ємної частини суспільства, зумовлений дією багатьох об'єктивних і суб'єктивних чинників. У широкому розумінні – це сукупність усіх впливів на свідомість, поведінку та психіку людини, спрямованих на її підготовку до активної участі у виробничому, культурному, громадському житті суспільства [14].

Мета роботи: визначити основні завдання та зміст процесу морального, правового, естетичного та інших видів виховання особистості засобами бойового хортингу.

Для досягнення поставленої мети необхідно визначити такі **завдання:**

дослідити основні завдання та зміст морально-етичного виховання спортсменів бойового хортингу;

проаналізувати основні завдання та зміст правового виховання;

визначити завдання та зміст естетичного та інших видів виховання.

Об'єкт роботи: моральне, правове, естетичне та інші види виховання.

Предмет роботи: формування у дітей та молоді морально-естетичних якостей та правової культури засобами бойового хортингу.

Завдання і зміст морального виховання спортсменів бойового хортингу. Моральне виховання виступає основним чинником всебічного гармонійного розвитку особистості. Морально-духовні цінності особистості є її найбільшим надбанням. Тому й цінувати людину необхідно передусім за рівнем сформованості моральних цінностей.

Завдання морального виховання особистості засобами бойового хортингу – це оволодіння у процесі тренувальної та змагальної діяльності нормами й правилами моральної поведінки, формування почуттів та переконань, вироблення умінь і навичок моральної, адекватної поведінки в процесі суспільних відносин [15–17]. Основою морального виховання є етика.

Етика (від грец. *ethika* – звичка, норов, звичай) – наука, об'єктом вивчення якої є мораль. Як філософська наука етика уже з доби давнини відігравала роль «практичної філософії». В етиці вирізняють дві низки проблем: по-перше, питання про те, як має чинити людина (нормативна етика), і, по-друге, теоретичні питання про походження і сутність моралі.

Мораль (від лат. *moras* – звичай) – це система поглядів і уявлень, норм, оцінок, що регулюють моральну поведінку людей у суспільстві. Мораль регулює поведінку людини у всіх сферах суспільного життя – праці, побуті, політиці, науці, сімейних, особистісних, колективних, міжнаціональних та міжнародних стосунках.

В основу змісту морального виховання спортсменів бойового хортингу покладено загальнолюдські морально-духовні цінності.

Загальнолюдські моральні цінності – це набуті попередніми поколіннями незалежно від расової, національної чи релігійної належності морально-духовні надбання, які визначають основу поведінки та життєдіяльності окремої людини або певних спільнот.

На основі загальнолюдських і національних морально-духовних цінностей можна окреслити коло якостей особистості, які становлять зміст морального виховання. Це гуманізм, доброта, чесність, працелюбність, повага до батьків і людей взагалі, чуйність, милосердя, дисциплінованість, совісність, доброзичливість, національна гідність, скромність, справедливість, почуття колективізму, інтелігентність, почуття патріотизму, інтернаціоналізму, материнства, екологічна та правова культура.

Моральне виховання характеризують поняття: мораль, моральний ідеал, моральний кодекс, моральні норми, моральні переконання, почуття та якості.

Мораль – система ідей, принципів, законів, норм і правил поведінки та діяльності, які регулюють гуманні стосунки між людьми.

Мораль виконує пізнавальну, оціночну, виховну функції, а її складовими є моральна свідомість, моральна діяльність, моральні відносини. Норми і принципи моралі, моральні ідеали та почуття становлять систему моралі, яка складає основу, життєву позицію особистості.

Моральний ідеал – образ, що втілює в собі найвищі моральні якості, є взірцем, до якого слід прагнути.

Це той взірець моральної досконалості, який спонукає особистість до саморозвитку, і на який зорієнтований виховний процес бойового хортингу.

Моральна норма – вимога, яка визначає обов'язки людини щодо навколишнього світу, конкретні зразки, які орієнтують поведінку особистості, дають змогу оцінювати й контролювати її.

Возведена в систему сукупність моральних норм утворює **моральний кодекс**. Від цих моральних норм походить **Етичний кодекс бойового хортингу**. Якщо мораль є суб'єктивним уявленням людини про добро та зло, то практична її діяльність щодо творення добра, спонукана внутрішніми мотивами («голосом совісті») постає як моральність.

Моральність – втілення у практичній діяльності людей моральних переконань, моральних ідеалів, норм, почуттів та принципів.

Моральні переконання – стійкі, свідомі моральні уявлення людини (норми, принципи, ідеали), відповідно до яких вона вважає за потрібне діяти так і не інакше.

Моральні почуття – стійкі переживання у свідомості людини, які є основою її вольових реакцій у різних ситуаціях, її суб'єктивне ставлення до себе, інших людей, окремих явищ суспільного життя, суспільства загалом [30–38].

Моральні якості – типові риси поведінки особистості.

Основу морального виховання становить етика (звичка, звичай) – філософська наука про мораль, її природу, структуру та особливості походження й розвитку моральних норм і взаємовідносин між людьми. Вона досліджує моральні категорії, в яких втілені моральні принципи, норми, оцінки, правила поведінки. Сукупність етичних проблем охоплюють питання про те, як має чинити людина (нормативна етика), а також теоретичні питання про походження і сутність моралі.

Характерною особливістю морального становлення особистості є врахування її менталітету (ментальності) – специфічного світосприймання, світовідчуття, світогляду, бачення світу і себе у світі, національного характеру, вдачі, які виробляються під впливом багатовікових культурно-історичних, геополітичних, природно-кліматичних чинників.

Дисциплінованість, організованість – суттєві ознаки моральної вихованості та культури спортсмена бойового хортингу. За рахунок високої спортивної дисципліни людина в системі бойового хортингу досягає високих результатів. Основою дисципліни є поєднання методів переконання з метою формування свідомості і розумної вимогливості. Це суттєва передумова для опанування вміннями і звичками моральної поведінки.

Основні якості моральності формуються в ранньому дитинстві на основі так званого «соціального успадкування». Вирішальною у цьому є роль батьків: їх поведінка, цілеспрямований вплив на особистість дитини [39–48]. Особливо важливо задіяти в моральному вихованні можливості усіх соціальних інституцій:

сім'ї, цілеспрямований вплив її на формування моральних цінностей дитини;
педагогічну діяльність дошкільних виховних закладів;
освітньо-виховну діяльність загальноосвітніх навчально-виховних закладів (шкіл, ліцеїв, гімназій);
діяльність професійних навчально-виховних закладів (професійно-технічних училищ, вищих навчальних закладів);
засобів масової інформації (радіо, телебачення, кіно, газет та ін.);
діяльність мистецьких закладів (театрів, музеїв, консерваторій, клубів, будинків культури тощо);
соціально-виробничу діяльність громадян на підприємствах, в організаціях.

Можна визначити своєрідний кодекс моральних доброчинностей спортсмена бойового хортингу, які є аксіоматичними засадами виховної системи виду спорту і бойового мистецтва.

1. Люби і шануй своїх батьків.
2. Бережливо стався до навколишнього природного світу.
3. Не вбивай нічого живого.
4. Будь милосердним, з повагою стався до інших, намагайся допомагати їм.
5. Стався до інших так, як хотів би, щоб ставилися до тебе.
6. Прагни сумлінно працювати.
7. Не кради.
8. Не зраджуй: ти завжди відповідальний за тих, кого наблизив до себе.
9. Уникай неправди, не свідчи на когось брехливо.
10. Остерігайся шкідливих звичок.

Процес морального виховання спортсменів бойового хортингу здійснюється у взаємозв'язку з інтелектуальним розвитком особистості та формуванням її вольових якостей. У комплексі вони становлять духовну сферу особистості. Моральне удосконалення – головний і центральний акт людської природи: всі інші шляхи удосконалення ведуть до нього і тільки з його допомогою стають досконалістю в повному значенні цього слова. Будь-яке моральне виховання розпочинається з моралі і віри в моральні ідеали, тому необхідно вірити у бойовий хортинг, бути впевненим в його силі та ефективності прийомів [49–58]. Мораль як форма суспільної свідомості є зводом правил, норм, вимог, які регулюють відносини і взаємодію людей, їх поведінку. Моральність людини позначається на трьох головних сферах її життя: на стосунках з іншими людьми, на її моральному здоров'ї (чисте – нечисте сумління) і на стані її духовного життя, коли людина знаходить або втрачає духовну рівновагу.

Отже, моральне виховання розпочинається в сім'ї, продовжуючись у процесі соціалізації особистості. Його основу складають загальнолюдські та національні цінності, моральні норми, які є регуляторами взаємовідносин у суспільстві. Серед таких норм – гуманізм і демократизм, що відображаються в ідеалі вільної людини з високорозвиненим почуттям власної гідності, поваги до гідності іншої людини. Моральне виховання передбачає формування в дітей почуття любові до батьків, вітчизни, правдивості, справедливості, чесності, скромності, милосердя, готовності захищати слабших, шляхетного ставлення до жінки, благородства, інших чеснот.

Завдання і зміст правового виховання спортсменів бойового хортингу

Одним із аспектів всебічного розвитку особистості спортсмена бойового хортингу є висока правова культура. Адже не можна вважати фізично здорову людину гармонійно

розвиненою, коли вона, маючи широкі знання, добре працюючи або навчаючись, порушує закони, права [59–68]. Здатність людини розуміти правила співжиття і вимоги законів та відповідним чином поводитися не є вродженою, вона формується під впливом спеціальних виховних заходів, є наслідком спілкування з іншими людьми, участі в різних видах діяльності.

Правове виховання – виховна діяльність клубу бойового хортингу, школи, сім'ї, правоохоронних органів, спрямована на формування правової свідомості та навичок і звичок правомірної поведінки спортсменів. Необхідність організації правового виховання учнівської і студентської молоді зумовлена розбудовою української держави, існування якої немислиме без відповідного рівня правової культури її громадян, інтенсивною трансформацією правової системи, необхідністю подолання правового нігілізму та правової неграмотності.

Мета правового виховання особистості – формування в неї правової культури громадянина України, що складається передусім зі свідомого ставлення до своїх прав і обов'язків перед суспільством і державою, закріплених у Конституції України, з глибокої поваги до законів і правил людського співжиття, готовності дотримуватися й виконувати закріплені в них вимоги, що виражають волю та інтереси народу, активної участі в управлінні державними справами, рішучої боротьби з порушниками законів.

Зміст правового виховання спортсменів бойового хортингу визначається особливостями права як нормативно-регулятивного явища, його суспільними функціями і значенням в організації та управлінні суспільством [69–79]. Законодавство України охоплює різні галузі права. Серед них чільне місце належить державному праву. Його норми регулюють найважливіші суспільні відносини, що закріплюють основи організації суспільства і правового становища особи, державного устрою. Особливим питанням державного права України є її Конституція як Основний Закон держави і суспільства.

Прилучення молоді до правової культури збагачує її духовне життя. Водночас, знання нею своїх прав і обов'язків розширює можливості їх реалізації, зокрема й у власних інтересах. Правове виховання зміцнює життєву позицію, підвищує громадянську активність, загострює почуття непримиренності до негативних явищ.

Найперше завдання правового виховання – озброєння знаннями законів, підвищення їх юридичної обізнаності, систематичне інформування їх про актуальні питання права. Правові знання є тим підґрунтям, на якому формується правова свідомість. Вони допомагають співвідносити свої вчинки і поведінку своїх товаришів не лише із загальновідомими моральними нормами, а й з вимогами законів, коригувати свою поведінку, змінювати її у правильному напрямі.

Значна частина спортсменів бойового хортингу хоча й не знає конкретних правових норм, але не допускає правопорушень. Регулятором поведінки у цьому разі є дотримання норм моралі та звичаїв. Такі спортсмени не завдають шкоди іншим, не скоюють крадіжок та інших правопорушень, тому що керуються в конкретній ситуації нормами Кодексу честі бойового хортингу і певними моральними принципами.

Друге завдання – формування правової свідомості як сукупності правових уявлень, поглядів, переконань і почуттів, що визначають ставлення спортсменів бойового хортингу до вимог законів, що регулюють їх поведінку в конкретній правовій ситуації. Правові погляди мають бути засновані на загальних правових знаннях та уявленнях про державу і право, про правові відносини між людьми, про конституційні права та обов'язки особистості. Важливо, щоб ці знання й уявлення правильно відображали певні правові норми, адже інакше правові погляди спортсменів бойового хортингу будуть хибними. Одним із найважливіших компонентів правової свідомості є переконання – усвідомлення людиною істинності світоглядних та моральних понять та її особиста готовність діяти відповідно до цих правил і понять.

У процесі правового виховання спортсменів бойового хортингу дуже важливо виховувати вищі правові почуття, які б регулювали їх поведінку (відповідальність, справедливість та ін.), інакше головним регулятором її стануть прості емоції (гнів, страх тощо), які спричиняють ситуативну поведінку.

Третє завдання – формування у спортсменів бойового хортингу поваги до держави і права, розуміння необхідності дотримання вимог законів. Такі якості виховують, розкриваючи соціальну суть і роль держави та права. Виховання поваги до закону і правопорядку, переконаності в необхідності дотримання правових норм здійснюють через виховання поваги до правоохоронних органів, людей, які охороняють закони [80–91]. Проте, не слід залякувати учнів бойового хортингу цими органами, бо вони не зможуть усвідомити, що закони виконують не лише каральну функцію, а й захищають інтереси всього суспільства, кожного його члена.

Четверте завдання – вироблення у спортсменів бойового хортингу навичок і умінь правомірної поведінки. Звичку і вміння дотримуватися вимог права і моралі слід розглядати як продукт свідомого ставлення спортсменів до визнання свого громадянського обов'язку, до дотримання правових норм. Як правомірна, так і неправомірна поведінка залежать від певних мотивів. Одні учні дотримуються правових норм унаслідок глибокої переконаності; другі – тільки тому, що побоюються можливого покарання; треті гарною поведінкою намагаються досягти своїх егоїстичних цілей; четверті – тому, що їхню поведінку контролюють; п'яті звикли виконувати правила співжиття. Звісно, тренер мусить знати, якими мотивами керується спортсмен, виконуючи норми закону.

П'яте завдання – формування у спортсменів бойового хортингу нетерпимого ставлення до правопорушень і злочинності, прагнення взяти посильну участь у боротьбі з цими негативними явищами, вміння протистояти негативним впливам. В юридичній літературі розглядають різні рівні активності особистості щодо вимог закону. Так, якщо вона просто дотримується правових норм, виявляється мінімальний рівень її активності, тому що їй слід лише уникати дій, заборонених законом. Якщо ж особистість виконує правові норми, вона виявляє більшу активність. Використовуючи правові норми, особистість виявляє найвищий ступінь активності. Третій рівень активності передбачає, щоб спортсмени бойового хортингу не лише сумлінно виконували свої обов'язки, а й вимагали цього від інших. Така позиція формуватиметься за умови залучення їх до діяльності, спрямованої на забезпечення дисципліни й порядку в клубі бойового хортингу та за його межами. Будь-яка спроба ізолювати дітей та молоді від негативного, замовчувати і приховувати від них недоліки нашого життя не виховує у них непримиренного ставлення до цих явищ, не мобілізує їх на боротьбу з цим злом, не виробляє імунітету проти його впливу.

Шосте завдання – подолання у правовій свідомості спортсменів бойового хортингу хибних уявлень, що сформувалися під впливом негативних явищ, життя. Специфічним недоліком правової свідомості окремих спортсменів є хибні уявлення про зміст правових норм. Вони визнають наявність низки заборон, але неправильно уявляють собі їх суть, наслідки невиконання. Багато з них упевнені, що за правопорушення відповідають лише дорослі, а неповнолітні нібито звільняються від такої відповідальності. Вони не переконані в дієвості положення, що незнання закону не звільняє від відповідальності тих, хто його порушує, нерідко не вміють зіставляти свої дії та вчинки з вимогами права. Коли їм доводиться давати правову оцінку конкретному правопорушенню, виходять з власних уявлень про протиправне, що, як правило, ґрунтуються не на знаннях конкретних положень закону, а передусім на відомих їм нормах моралі. Такі недоліки правової свідомості – одна з причин вчинення правопорушень неповнолітніми.

Адміністративне право регулює організацію і діяльність апарату державного управління. Спортсмени бойового хортингу повинні мати уявлення про органи державного управління та норми адміністративного права, які охоплюють низку правил: санітарних, протипожежних, дорожнього руху, користування транспортом, поведінки в громадських місцях, військового обліку та багато інших, що регулюють діяльність різних установ, їх працівників, а також поведінку громадян [92–99]. Якщо людина порушує встановлені правила, її вважають правопорушником і накладають на неї адміністративне стягнення. Служба у справах неповнолітніх має право застосовувати до них різні види стягнень аж до направлення їх до спеціальної школи чи спеціального профтехучилища.

Взаємовідносини між людьми, громадянами й організаціями, між самими організаціями регулюються нормами цивільного права, що покладає певні обов'язки і надає права громадянам і організаціям. Діти, як і всі дорослі, вважаються правоздатними, можуть мати майно, яке їм дісталось у спадок, можуть бути авторами вірша чи оповідання тощо. Щоправда, не кожна правоздатна особа може самостійно здійснювати свої права. Оскільки здатність діяти розумно, правильно розпоряджатися своїм майном, брати на себе певні обов'язки людина набуває у відповідному віці, закон визначає поняття цивільної дієздатності та встановлює її межі (15 років – часткова дієздатність, 15–18 років – відносна дієздатність, 18 років – повна дієздатність).

У процесі правового виховання спортсмени бойового хортингу засвоюють і окремі положення трудового права. Адже сьогоднішній школяр завтра стане працівником установи, підприємства, де він стикатиметься з багатьма питаннями, в яких має бути компетентним (умови прийому на роботу, переведення і звільнення з роботи, тривалість робочого дня й часу відпочинку, охорона і оплата праці, моральна та матеріальна відповідальність тощо).

Ознайомлюючись з питаннями кримінального права, спортсмени бойового хортингу повинні чітко уявляти, що таке злочин, відповідальність за підготовку і замір злочину, співучасть у злочині, вік кримінальної відповідальності, необхідна оборона, кримінальне покарання, відбування покарання в місцях позбавлення волі, і усвідомити, що жоден злочин не залишається безкарним.

Таким чином, правове виховання спортсменів бойового хортингу – це цілеспрямований постійний вплив на людину з метою формування у неї правової культури і активної правомірної поведінки. Основна мета правового виховання спортсменів бойового хортингу – дати учню необхідні в житті юридичні знання і навчити його поважати закони і підзаконні акти та додержуватися їх, тобто сформувати достатньо високий рівень правової культури, здатний значно зменшити кількість правопорушень.

Завдання і зміст естетичного та інших видів виховання спортсменів бойового хортингу

Всебічний гармонійний розвиток особистості не можна уявити без її естетичної вихованості. XX ст. було наповнене соціальними потрясіннями – революціями, війнами, голодом, терором, технічними катастрофами, економічними катаклізмами. Все це призводило до руйнування краси навколишнього світу і насамперед краси людського духу. Наміри будувати вільне демократичне суспільство можуть бути реальними лише за умов морально-духовної довершеності особистості, де чільне місце має зайняти духовна краса людини. Єдність естетичного і морального виховання, а також виховання громадянського і політичного, гармонія істини, добра та краси є передумовою ефективного естетичного виховання.

Естетичне виховання спортсменів бойового хортингу тісно пов'язане з культурою народу. З одного боку, воно відображує надбання культури, а з другого – стимулює подальший розвиток культури конкретного народу, активно впливає на творення нових духовних цінностей, мистецьких витворів.

Разом з тим естетичне виховання має бути спрямоване на формування свідомості людей у дусі поваги й приязні, товаришськості та дружби.

Основні завдання естетичного виховання спортсменів бойового хортингу такі:

- 1) виховання в особистості спортсмена почуття прекрасного;
- 2) формування умінь і навичок творити красу в повсякденному житті;
- 3) формування уміння відрізняти прекрасне від потворного;
- 4) формування уміння жити за законами духовної краси,

Змістом естетичного виховання спортсменів бойового хортингу є естетичне сприйняття, естетичні судження, естетичні знання, естетична культура, естетичні ідеали, естетичні почуття, естетичні переживання, естетична насолода, естетичні смаки, естетична діяльність. У комплексі ці категорії розкривають сутність естетичного виховання, розширюють його палітру, становлять його структуру).

Структура (лат. *structura* – побудова, розміщення) – внутрішня будова чогось, певний взаємозв'язок складових частин цілого.

Естетичне сприйняття – початковий момент у процесі естетичного ставлення до дійсності, який проявляється в спостережливості, вмінні помітити найбільш суттєве, що відображує зовнішню та внутрішню красу предмета, явища, процесу. Поети, письменники, художники завдяки загостреному естетичному сприйняттю викреслюють вогонь краси здавалося б із буденних подій.

У процесі естетичного виховання спортсменів бойового хортингу важливо розвивати естетичні судження, які передають ставлення особистості до певного об'єкта, явища. Варто не нав'язувати школярам своїх міркувань, а допомагати їм виявляти самостійність в оцінці тих чи тих предметів і явищ з погляду їх естетичної цінності. Тільки згодом, з досвідом формується певний естетичний ідеал як своєрідний зразок, із позицій якого особистість оцінює предмети, явища навколишньої дійсності.

Естетичні знання сприяють сприйняттю й оцінці прекрасного в навколишній дійсності, становленню естетичних ідеалів і смаків, а також оволодіння тими вміннями й навичками, що дозволяють здійснювати естетичну, художньо-творчу діяльність.

Естетична культура передбачає сформованість у спортсменів бойового хортингу естетичних знань, смаків, ідеалів, розвиток здібностей до естетичного сприймання явищ дійсності, творів мистецтва, потребу вносити прекрасне в навколишній світ, зберігати прекрасне.

Естетичні почуття виражаються у схвалюванні людини, відчутті нею насолоди від сприйняття творів мистецтва, краси природи, у прагненні до активної творчості діяльності у сфері мистецтва.

Естетичні переживання – це почуття спортсменів бойового хортингу, які пов'язані з конкретними предметами, явищами, що сприймає особистість. Коли твори мистецтва, картини природи чи людини викликають естетичні почуття, то це пробуджує в особистості спортсмена бойового хортингу хвилювання, переживання. Сукупність людських почуттів – це, по суті, сукупність ставлення людини до навколишнього світу і передусім до інших людей у живій і безпосередній формі особистого переживання.

Естетична насолода проявляється у відчутті задоволення внаслідок сприймання об'єктів красивого, що спонукає до любовання ним; задоволення від участі у творенні прекрасного.

Естетичний ідеал відображує уявлення спортсменів бойового хортингу про красу, підкреслює критерії, за якими варто оцінювати ті чи ті предмети та явища. З одного боку, естетичний ідеал є своєрідним еталоном, а з другого – він все-таки не позбавлений впливу індивідуальних суджень. Тому поняття естетичного ідеалу є певною мірою чинником індивідуальним.

На основі естетичних знань, сприйняття, почуття, ідеалів, суджень формуються естетичні смаки.

Естетичні смаки – це стійке, емоційно-оціночне ставлення спортсменів бойового хортингу до прекрасного, що має вибірковий, суб'єктивний характер. Тому не може бути якихось стандартних смаків. Це чуттєва категорія, що пов'язана передусім з індивідуальним баченням й індивідуальним сприйняттям.

Кінцева мета естетичного виховання спортсменів бойового хортингу – формування у них готовності до **естетичної діяльності** як важливого компонента естетичної культури.

Екологічне виховання спортсменів бойового хортингу

Зміст екологічного виховання спортсменів бойового хортингу передбачає розкриття таких положень:

1) світ природи – середовище перебування людини, яка має бути зацікавлена у збереженні її цілісності, чистоти.

2) осмислення спортсменами бойового хортингу екологічних явищ, вміння робити висновки відносно стану природи, давати рекомендації розумної взаємодії з нею; естетична краса природи сприяє формуванню моральних почуттів обов'язку і відповідальності за її збереження, спонукає до природоохоронної діяльності; розуміння наслідків тих чи інших дій людини в природі.

3) виховання у спортсменів бойового хортингу непримиренного ставлення до алкоголю, нікотину, наркотиків, яке передбачає: озброєння учнів знаннями про шкідливість різних видів наркотиків, згубні його наслідки, формування у них правильних поглядів на це соціальне зло; вироблення в учнів певних психологічних «гальм», які б стримували їх у сприятливих для вживання наркотиків умовах; своєчасне виявлення тих, хто вживає наркотики, проведення з ними індивідуальної виховної роботи.

Статеве виховання спортсменів бойового хортингу – складова загального процесу виховної роботи сім'ї, що забезпечує правильний статевий розвиток дітей і молоді. У процесі статевого виховання потрібно зосереджувати свою увагу на вирішенні таких морально-психологічних питань, розв'язання яких сприяло б формуванню правильних взаємовідносин між статями, попереджувало б статеvu розписку, закладало б основи для міцної сім'ї в майбутньому.

Основні завдання статевого виховання спортсменів бойового хортингу – виховувати повагу до себе, чоловічу та жіночу гідність, повагу до протилежної статі, почуття відповідальності юнаків і дівчат за свої дії в галузі статевиx відносин і ін. У процесі підготовки молоді до сімейного життя необхідно також виховувати уміння: обирати собі друга на все життя; налагодити взаємні стосунки у подружньому житті, уступати один одному, не зводити дрібні незгоди до конфліктів, вести спільно домашнє господарство, розподілити між собою обов'язки і розпоряджатися бюджетом; виховувати дітей тощо.

Трудове виховання спортсменів бойового хортингу

Метою трудового виховання спортсменів бойового хортингу в сучасних умовах є формування шанобливого ставлення до праці у будь-якій сфері (фізичній, інтелектуальній). Право стимулює ідейну і психологічну готовність до трудової діяльності, потяг до високоякісної праці та професіоналізму, виховання у особи дисципліни в трудовій сфері, свідомого ставлення до праці, вмінь та навичок. Сюди ж необхідно віднести виховання культури праці, поваги до людей, які працюють, формування переконання, що лише праця людей, яка забезпечує виробництво матеріальних і духовних цінностей, всього необхідного для життя особи, а також вміння керувати цими процесами забезпечить достатній рівень життя людей, їх матеріальний і духовний добробут.

Трудове виховання спортсменів бойового хортингу – це діяльність, спрямована на формування психологічної і практичної готовності до праці в умовах ринку. Вона передбачає:

- 1) розвиток у спортсменів бойового хортингу індивідуальних і соціальних мотивів трудової діяльності (моральних, матеріальних, пізнавальних, естетичних та інших);
- 2) допомогу у визначенні суб'єктивних цілей праці, що відповідають мотивам його діяльності і особистим можливостям;
- 3) формування уміння враховувати умови праці, необхідні для успішного досягнення визначених цілей; зовнішні (особливості навколишнього середовища) і внутрішні (наявність знань, умінь, навичок, трудового досвіду, здібностей);
- 4) підтримку у навколишньому прояві власного «Я» (самореалізації);
- 5) спеціальне навчання спортсменів бойового хортингу самоконтролю, самооцінки і самокорекції власної трудової діяльності.

Складовою частиною трудового виховання спортсменів бойового хортингу є професійна орієнтація – обґрунтована система допомоги (соціально-економічної, психолого-педагогічної, медико-біологічної, виробничо-технічної) у виборі професії відповідно до здібностей, нахилів і ринку праці.

Змістом профорієнтаційної роботи є: розкриття перспектив галузі, в якій особистість має намір обрати професію; місце обраної ним професії серед інших професій даної галузі; перспективи вдосконалення своєї професії і професійного зростання; умови роботи з обраної професії; обсяг умінь і навичок, яких вимагає обрана професія.

Економічне виховання спортсменів бойового хортингу – це організована педагогічна діяльність, спрямована на формування економічної свідомості спортсменів. В умовах економічних реформ формування економічної свідомості підростаючого покоління стає загальним і обов'язковим.

Зміст економічного виховання спортсменів бойового хортингу має розкривати такі ідеї: економіка розвивається на базі сучасної науки і техніки;

учасник економічної сфери життя має осмислювати свою діяльність у масштабах конкретного виробництва; бути не просто виконавцем, а діловим раціоналізатором, працювати творчо; працівник на виробництві дотримується трудової, технологічної дисципліни, наукової організації праці, забезпечує якість результату, який відповідає естетичним потребам споживача; кожен працівник прагне вносити зміни у свою виробничу діяльність, планує підвищення своєї кваліфікації.

Фізичне виховання спортсменів бойового хортингу

Фізична культура спортсменів бойового хортингу – це сформований спосіб життя спортсмена, що спрямований на зміцнення здоров'я, загартування організму, гармонійний розвиток форм, функцій і фізичних можливостей людини, формування життєво важливих рухових навичок та вмінь.

Зміст роботи щодо виховання у спортсменів бойового хортингу фізичної культури включає діяльність, що забезпечує:

- 1) морфологічне і функціональне удосконалення організму, закріплення його стійкості перед несприятливими умовами зовнішнього середовища, попередженні захворювань і охорону здоров'я;
- 2) формування та вдосконалення основних рухових якостей: сили, швидкості, витривалості, спритності, гнучкості;
- 3) формування у спортсменів бойового хортингу життєво важливих рухових умінь та навичок: самозахисту, бігу, стрибків, плавання, ходіння на лижах, їзди на велосипеді тощо;
- 4) виховання стійкого інтересу і потреби у систематичних заняттях бойовим хортингом;
- 5) набуття необхідного мінімуму знань у галузі гігієни і медицини, фізичної культури.

Таким чином, завданням естетичного виховання спортсменів бойового хортингу є не тільки розширення художнього сприймання, списку прочитаних книг, почутих музичних творів, а й організація людських почуттів, духовного росту особистості, регуляція і корекція поведінки. У свою чергу виховання спортсменів бойового хортингу можна визначити як процес систематичного, організованого і цілеспрямованого впливу на свідомість людини, її духовний та фізичний розвиток, з метою формування повноцінної особистості як невід'ємної частини суспільства, зумовлений дією багатьох об'єктивних і суб'єктивних чинників.

Висновки. На основі аналізу літератури та результатів нашого дослідження можна зробити висновки.

1. Виховання спортсменів бойового хортингу можна визначити як процес систематичного, організованого і цілеспрямованого впливу на свідомість людини, її духовний та фізичний розвиток, з метою формування повноцінної особистості як невід'ємної частини суспільства, зумовлений дією багатьох об'єктивних і суб'єктивних чинників. У широкому розумінні – це сукупність всіх впливів на свідомість, поведінку та психіку спортсменів бойового хортингу, спрямованих на їх підготовку до активної участі у виробничому, культурному, громадському житті суспільства.

2. Моральне виховання спортсменів бойового хортингу – виховна діяльність, що має на меті формування стійких моральних якостей, потреб, почуттів, навичок і звичок поведінки на основі засвоєння ідеалів, норм і принципів моралі, участь у практичній діяльності.

3. Правове виховання спортсменів бойового хортингу спрямовується на ознайомлення з окремими положеннями державного, адміністративного, цивільного, трудового, кримінального, сімейного та інших галузей права. Зміст правового виховання включає формування правової свідомості та її компонентів, ознайомлення із правами, обов'язками, розкриття їх суті. Особливу увагу слід приділити усвідомленню призначення законів та поваги до них. Слід донести, що культ закону стоїть на сторожі прав і обов'язків людини. Правове виховання тісно пов'язане з іншими видами виховання. Неможливо уявити правове виховання без морального. Це пояснюється тим, що і право, і мораль спрямовані на формування необхідної поведінки людей відповідно до визначених норм та принципів поведінки. Правове виховання спортсменів бойового хортингу органічно пов'язане з їх ідейно-політичним вихованням. Право є одним із засобів здійснення державної політики. Воно надає політичним вимогам загальнообов'язкового характеру, забезпечує стійкість та визначеність суспільних відносин. Держава за допомогою права повинна впливати на людей з метою формування у їх свідомості переконання (ідей) побудови демократичної, соціальної, правової держави.

4. Під естетичним вихованням спортсменів бойового хортингу розуміється формування естетичних смаків та ідеалів особистості, розвиток здібностей, правильного розуміння прекрасного в дійсності і мистецтві. Суспільство розвивалось, на зміну одному поколінню приходило інше, мінялись погляди і уявлення людей, в тому числі і погляди на прекрасне, на шляху його впливу на людину. Але сперечання про естетичне виховання не втихали. Творча, пошукова думка все глибше розкривала його природу, шляхи впливу на особистість людини.

Перспективи подальшого дослідження. Подальша робота над всебічним вихованням спортсменів бойового хортингу, формуванням у них фізичної культури та основ здоров'я, вдосконаленням знань і умінь щодо здоров'язбережувальних технологій бойового хортингу, формуванням цінностей здорового життя дітей та молоді засобами бойового хортингу у констатувальному, формувальному та контрольному експериментах буде конкретизована в результатах дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антоненко С. А. Бойовий хортинг як засіб виховання всебічно розвиненої особистості / С. А. Антоненко, Е. А. Єрьоменко, В. В. Чмелюк, В. Л. Гришук // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. 14-15 липня 2020 р. / Ірпінь : Університет ДФС України. С. 399–415.
2. Бойовий хортинг як система морально-етичного виховання особистості / Т. Федорченко, Е. Єрьоменко, І. Суліма, С. Полторацький // Теорія і методика хортингу. – 2018. – Вип. 9. – С. 42–51.
3. Буток О. В. Бойовий хортинг як засіб фізичної і психологічної підготовки та формування професійних якостей курсантів і працівників правоохоронних органів / О. В. Буток, Е. А. Єрьоменко, С. І. Болтівець, В. Е. Єрьоменко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2019. – Вип. 11. – С. 220–231.
4. Вербовський О. І. Бойовий хортинг у програмі всебічного виховання школярів / О. І. Вербовський, Е. А. Єрьоменко, В. М. Роханський // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. Ч. 1. – С. 307–321.
5. Гречаний О. М., Єрьоменко Е. А., Черпак Ю. В., Суліма І. В. Бойовий хортинг у закладах загальної середньої освіти. Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення : матер. І Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. 28-29 травня 2020 р. / Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки. С. 544–553.
6. Гришук В. Л., Єрьоменко Е. А., Чмелюк В. В., Біла В. Р., Бухтіяров О. А. Бойовий хортинг у комплексі функціональної та професійної підготовки курсантів до служби в правоохоронних органах. Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. 14-15 липня 2020 р. / Ірпінь : Університет ДФС України. С. 14–28.
7. Дерев'янко В. В. Структура і зміст навчальної дисципліни «Бойовий хортинг» для студентів і курсантів закладів вищої освіти / В. В. Дерев'янко, Е. А. Єрьоменко, Г. А. Коломоєць // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 103–130.
8. Дубас О. М. Фізична підготовка співробітників органів внутрішніх справ спеціалізованими засобами бойового хортингу / О. М. Дубас, Е. А. Єрьоменко, Є. М. Сокол // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. Ч. 1. – С. 240–252.
9. Душков Є. С. Бойовий хортинг у програмі професійно-прикладної фізичної підготовки курсантів і співробітників поліції / Є. С. Душков, Е. А. Єрьоменко, К. М. Кукушкін // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. Ч. 1. – С. 365–376.
10. Єрьоменко В. Е. Медичні, фізіологічні та біохімічні чинники фізичної підготовки працівників поліції України за програмою бойового хортингу / В. Е. Єрьоменко, Р. В. Кіблицький, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. Ч. 1. – С. 288–306.
11. Єрьоменко Е. А. Актуальні напрями тактичної підготовки в бойовому хортингу : монографія / Е. А. Єрьоменко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Ірпінь, 2020. – 460 с.
12. Єрьоменко Е. А. Бойовий хортинг. Методика вивчення арсеналу техніки прийомів : монографія / Е. А. Єрьоменко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Ірпінь, 2021. – 638 с.
13. Єрьоменко Е. А. Бойовий хортинг. Навчальна програма спортивної секції з бойового хортингу для учнів середнього шкільного віку 5–9 класів : навч. програма / Е. А. Єрьоменко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 127 с.
14. Єрьоменко Е. А. Бойовий хортинг. Програма позакласних занять для школярів молодшого шкільного віку 1–4 класів : навч. програма / Е. А. Єрьоменко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 111 с.
15. Єрьоменко Е. А. Бойовий хортинг: принцип законності у забезпеченні правоохоронними органами особистої безпеки громадян / Е. А. Єрьоменко, Й. Ю. Андруліс // Особиста безпека в діяльності правоохоронних органів, як запорука якісного виконання службових завдань : матер.

круглого столу, 05 лютого 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – С. 50–55.

16. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг для правоохоронних органів України : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 217 с.

17. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у програмі гурткової роботи вчителя / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. Ч. 1. – С. 322–335.

18. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у програмі позааудиторних занять із загальнофізичної підготовки, виховання фізичної культури та основ здоров'я студентів / Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Наукові записки. Серія : Педагогічні науки. – 2020. – Вип. 190. – С. 66–75.

19. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі виховання фізичної культури та основ здоров'я учнівської і студентської молоді [Електронний ресурс] / Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). – 2020. – Вип. 6 (126). – С. 48–58. – Режим доступу : [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.6\(126\).12](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.6(126).12).

20. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі підготовки курсантів і слухачів освітніх установ правоохоронних органів України / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 26–41.

21. Єрмоєнко Е. А. Вибірка програм гурткової роботи з бойового хортингу для школярів різних вікових категорій : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 269 с.

22. Єрмоєнко Е. А. Викладання бойового хортингу у програмі позакласної роботи в школі для юнаків та дівчат 16–17 років : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 120 с.

23. Єрмоєнко Е. А. Виховання наполегливості у дітей 6–7 років у процесі занять хортингом / Е. А. Єрмоєнко // Хортинг – національний вид спорту України : метод. посіб. – К. : Паливода А. В., 2014. – С. 586–596.

24. Єрмоєнко Е. А. Впровадження дитячого гуртка з бойового хортингу для молодших школярів у закладі загальної середньої освіти : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 102 с.

25. Єрмоєнко Е. А. Дитячо-юнацька спортивна школа у впровадженні бойового хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во молоді та спорту України, Інститут модернізації змісту освіти МОН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 225 с.

26. Єрмоєнко Е. А. Завдання та зміст підготовки дітей і молоді засобами бойового хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут проблем виховання НАПН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 428 с.

27. Єрмоєнко Е. А. Загальна характеристика спортивного тренування в бойовому хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут проблем виховання НАПН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 519 с.

28. Єрмоєнко Е. А. Засоби вивчення прийомів бойового хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Ірпінь, 2021. – 663 с.

29. Єрмоєнко Е. А. Застосування спеціальних фізичних вправ у процесі виховання наполегливості у школярів 6–7 років під час секційних занять хортингом в загальноосвітніх навчальних закладах / Е. А. Єрмоєнко // Сучасний виховний процес: сутність та інноваційний потенціал : матеріали звіт. наук.-практ. конф. Інституту проблем виховання НАПН України за 2013 рік / [за ред. І. Д. Беха, О. В. Мельника]. – К., 2014. – Вип 1. – С. 325–327.

30. Єрмоєнко Е. А. Збірник навчальних програм спортивної секції з бойового хортингу для проведення позакласних занять у школі : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 251 с.

31. Єрмоєнко Е. А. Здійснення позакласної роботи в школі з бойового хортингу для дітей 8–9 років : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 115 с.

32. Єрмоєнко Е. А. Медико-педагогічні аспекти фізичної підготовки спортсменів бойового хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Ірпінь, 2021. – 298 с.
33. Єрмоєнко Е. А. Методика вдосконалення функціональної підготовки співробітників правоохоронних органів засобами бойового хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 223 с.
34. Єрмоєнко Е. А. Методична розробка програми позакласної роботи з бойового хортингу в школі для дітей 11 років : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 119 с.
35. Єрмоєнко Е. А. Міжнародна кваліфікаційна програма бойового хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України, Національна федерація бойового хортингу України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 200 с.
36. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма спортивної секції з хортингу для учнів 5–9 класів закладів загальної середньої освіти : навч. програма / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 127 с.
37. Єрмоєнко Е. А. Навчальні нормативи і програма викладання бойового хортингу на уроці фізичної культури для учнів 10 класів : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2020. – 139 с.
38. Єрмоєнко Е. А. Науково-інноваційні підходи до виховання фізичної культури та освоєння оздоровчих цінностей бойового хортингу школярами і студентами [Електронний ресурс] / Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Наукові записки. Серія : Педагогічні науки. – 2021. – Вип. 192. – С. 67–76. – Режим доступу : <https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/736/672>.
39. Єрмоєнко Е. А. Оптимізація роботи дитячого гуртка «Бойовий хортинг» для учнів молодшого шкільного віку 1–4 класів : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 102 с.
40. Єрмоєнко Е. А. Організаційні вказівки щодо здійснення гурткової роботи з бойового хортингу в загальноосвітній школі для дітей 10 років (5 клас) : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 132 с.
41. Єрмоєнко Е. А. Основи викладання хортингу в дитячо-юнацьких спортивних школах : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во молоді та спорту України, Інститут модернізації змісту освіти МОН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 148 с.
42. Єрмоєнко Е. А. Основи побудови тренувального процесу в бойовому хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Ірпінь, 2021. – 596 с.
43. Єрмоєнко Е. А. Основи прикладної психофізичної підготовки курсантів правоохоронних спеціальностей за методиками бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. Ч. 1. – С. 171–184.
44. Єрмоєнко Е. А. Особливості позакласної роботи з бойового хортингу в школі для юнаків та дівчат 17 років : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 102 с.
45. Єрмоєнко Е. А. Особливості проведення позакласної роботи з бойового хортингу в школі для дітей 10 років : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 119 с.
46. Єрмоєнко Е. А. Особливості техніко-тактичної підготовки спортсменів бойового хортингу високої кваліфікації : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Ірпінь, 2020. – 466 с.
47. Єрмоєнко Е. А. Планування та організація позакласної роботи з бойового хортингу в школі для дітей 10–11 років : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 119 с.
48. Єрмоєнко Е. А. Проблеми та перспективи розвитку бойового хортингу в Україні : монографія / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 147 с.

49. Єрмоєнко Е. А. Програма початкового рівня навчання позакласних занять з бойового хортингу для школярів 1 класів : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2020. – 87 с.
50. Єрмоєнко Е. А. Програмування позакласної роботи в школі з бойового хортингу для юнаків та дівчат 14 років : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 122 с.
51. Єрмоєнко Е. А. Реалізація програми позакласної роботи з бойового хортингу в школі для дітей 7 років : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 109 с.
52. Єрмоєнко Е. А. Система обліку тренувальних навантажень у бойовому хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут проблем виховання НАПН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 466 с.
53. Єрмоєнко Е. А. Система присвоєння ступенів бойового хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України, ГС «Національна федерація бойового хортингу України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 188 с.
54. Єрмоєнко Е. А. Спортивна діяльність у системі бойового хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут проблем виховання НАПН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2020. – 523 с.
55. Єрмоєнко Е. А. Спортивна секція з хортингу. Навчальна програма для учнів 10–11 класів закладів загальної середньої освіти : навч. програма / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 102 с.
56. Єрмоєнко Е. А. Спортивно-підготовча складова системи бойового хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут проблем виховання НАПН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 400 с.
57. Єрмоєнко Е. А. Структура програми занять з хортингу для здобувачів вищої освіти : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 64 с.
58. Єрмоєнко Е. А. Структура програми спортивної секції з бойового хортингу для здобувачів вищої освіти : метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Ірпінь, 2021. – 255 с.
59. Єрмоєнко Е. А. Структура програми та організація позакласної роботи з бойового хортингу в школі для дітей 12 років : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 122 с.
60. Єрмоєнко Е. А. Теоретико-методична компетентність тренера-викладача з бойового хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут проблем виховання НАПН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 506 с.
61. Єрмоєнко Е. А. Теоретико-методична структура програми гурткової роботи з бойового хортингу в загальноосвітній школі для дітей 13–14 років (8–9 класи) : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 135 с.
62. Єрмоєнко Е. А. Тренування в хортингу : [навч.-метод. посібник] / Е. А. Єрмоєнко. – К., 2009. – 227 с.
63. Єрмоєнко Е. А. Фізичне виховання курсантів у процесі занять бойовим хортингом : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Ірпінь, 2021. – 260 с.
64. Єрмоєнко Е. А. Фізичне виховання учнів початкових класів засобами бойового хортингу : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 107 с.
65. Єрмоєнко Е. А. Хортинг / Фізична культура в школі: навчальна програма для 10–11 класів (рівень стандарту). – Київ : Літера ЛТД, 2019. С. 155–164.
66. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – національне бойове мистецтво України : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 488 с.

67. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – національний вид спорту України: метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Паливода А. В., 2014. – 1064 с.
68. Зарванський А. В. Класифікація професійних вольових якостей співробітників правоохоронних органів, які займаються бойовим хортингом // А. В. Зарванський, Е. А. Єрмоєнко, К. М. Кукушкін // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конфер., 4–5 січня 2021 р., Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т держ. фіскальної служби України, Фак-т підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції, Каф. спец. дисциплін та організації професійної підготовки ; наук. кер. П. В. Пашко ; голова орком. Е. А. Єрмоєнко [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 189–204.
69. Зейналов О. А. Показники ефективності функціонального тренування співробітників правоохоронних органів за професійно-прикладними методиками бойового хортингу / О. А. Зейналов, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтев // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 394–410.
70. Кассем Л. М. Лікарський контроль і медичне забезпечення спортивних змагань з бойового хортингу / Л. М. Кассем, В. Е. Єрмоєнко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. Ч. 1. – С. 253–275.
71. Кобзар І. В. Організація військово-патріотичного виховання учнів старшої школи засобами бойового хортингу / І. В. Кобзар, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. Ч. 1. – С. 350–364.
72. Ковальов С. В. Впровадження методу функціонального тренування системи бойового хортингу у програму фізичної підготовки співробітників правоохоронних органів України / С. В. Ковальов, Е. А. Єрмоєнко, С. С. Полторацький // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 423–443.
73. Куцкір М. С. Види психологічної корекції процесу тренувань з бойового хортингу співробітників державних правоохоронних органів України / М. С. Куцкір, Е. А. Єрмоєнко, Р. І. Марич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конфер., 4–5 січня 2021 р., Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т держ. фіскальної служби України, Фак-т підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції, Каф. спец. дисциплін та організації професійної підготовки ; наук. кер. П. В. Пашко ; голова оргком. Е. А. Єрмоєнко [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 367–380.
74. Липчанський В. О. Правові та психологічні основи необхідної оборони та самооборони у системі бойового хортингу / В. О. Липчанський, Е. А. Єрмоєнко, Р. В. Зуб // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. Ч. 1. – С. 131–149.
75. Литвиненко А. Планування спортивної підготовки в бойовому хортингу / А. Литвиненко, Е. Єрмоєнко // Фізична культура, спорт і здоров'я: стан, проблеми та перспективи : зб. тез XX Міжнар. наук.-практ. конф., 17–18 грудня 2020 р., Харків / МОН України, Харків. держ. академія фізичної культури. – Харків, 2020. – С. 64–65.
76. Мазур А. А. Бойовий хортинг як оздоровча система та засіб виховання фізичної культури студентів / А. А. Мазур, Е. А. Єрмоєнко, І. В. Шевчук // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. Ч. 1. – С. 276–287.
77. Малашин В. П. Методичні принципи та педагогічні умови фізичного виховання студентської і курсантської молоді засобами бойового хортингу / В. П. Малашин, Е. А. Єрмоєнко, Ю. В. Малашина // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 411–422.
78. Мандрик Т. В. Етапи підготовки спортсменів бойового хортингу та методи контролю у процесі занять / Т. В. Мандрик, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 75–90.

79. Невмержицький В. Л. Особливості підготовки співробітників силових структур до дій в екстремальних ситуаціях спеціальними засобами бойового хортингу / В. Л. Невмержицький, Е. А. Єрьоменко, В. В. Вехтєв // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. Ч. 1. – С. 150–170.
80. Нечерда В. Б. Прийоми регуляції і саморегуляції психічних станів спортсмена бойового хортингу / В. Б. Нечерда, Е. А. Єрьоменко, С. М. Самонов // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 91–102.
81. Остапенко О. І. Бойовий хортинг у забезпеченні особистої безпеки співробітників правоохоронних органів під час оперативно-службової діяльності / О. І. Остапенко, Е. А. Єрьоменко // Особиста безпека в діяльності правоохоронних органів, як запорука якісного виконання службових завдань : матер. круглого столу, 05 лютого 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – С. 20–24.
82. Петренко І. В. Виховні технології нової української школи з впровадження бойового хортингу / І. В. Петренко, Е. А. Єрьоменко, А. В. Зверєв // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. Ч. 1. – С. 336–349.
83. Плеханов В. В. Бойовий хортинг: реалізація концепції розвитку національного професійно-прикладного виду спорту військовослужбовців та правоохоронців України / В. В. Плеханов, Е. А. Єрьоменко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 555–568.
84. Полторацький С. С. Методичні прийоми системи бойового хортингу при навчанні засобам особистої безпеки співробітників правоохоронних органів / С. С. Полторацький, Е. А. Єрьоменко // Особиста безпека в діяльності правоохоронних органів, як запорука якісного виконання службових завдань : матер. круглого столу, 05 лютого 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – С. 34–39.
85. Сазонова Т. В. Бойовий хортинг як система емоційно-вольової підготовки кваліфікованих спортсменів / Т. В. Сазонова, О. В. Каменюка, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. Ч. 1. – С. 185–204.
86. Самоха І. М. Важливість фізичного здоров'я для розвитку особистості спортсмена бойового хортингу / І. М. Самоха, Е. А. Єрьоменко, Р. В. Кіблицький // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. Ч. 1. – С. 205–221.
87. Свиридов А. П. Основні етапи діяльності педагога з організації процесу військово-патріотичного виховання школярів у системі бойового хортингу / А. П. Свиридов, Е. А. Єрьоменко, К. М. Кукушкін // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 683–702.
88. Сокол Є. М. Бойовий хортинг як явище традиційної військово-бойової культури українського народу / Є. М. Сокол, Е. А. Єрьоменко, В. П. Кривенко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 805–823.
89. Тахтарова Н. О. Впровадження комплексних засобів самовиховання у системі бойового хортингу / Н. О. Тахтарова, Е. А. Єрьоменко, О. В. Бутко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 57–74.
90. Тимчик М. В., Єрьоменко Е. А. Патріотичне виховання старших підлітків у процесі занять хортингом / М. В. Тимчик, Е. А. Єрьоменко // Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. – Сер.: Психолого-педагогічні науки. № 5. – 2013. – С. 197–202.
91. Чмелюк В. В., Єрьоменко Е. А., Біла В. Р., Бондарчук В. В., Бобік С. П. Бойовий хортинг у системі підготовки співробітників правоохоронних органів до протидії незаконному переміщенню

товарів у районах здійснення Операції об'єднаних сил. Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення : матер. І Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. 28-29 травня 2020 р. / Ін-т модернізації змісту освіти / Мін-во освіти і науки України, 2020. С. 513–527.

92. Чмелюк В. В., Єрьоменко Е. А., Біла В. Р., Гришук В. А., Бухтіяров О. А. Бойовий хортинг у системі фізичного виховання студентів і курсантів. Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. 14-15 липня 2020 р. / Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. – С. 72–95.

93. Шаповалов Б. Б. Формування понять індивідуального ризику та особистої безпеки у співробітників правоохоронних органів за методиками бойового і поліцейського хортингу / Б. Б. Шаповалов, Е. А. Єрьоменко // Особиста безпека в діяльності правоохоронних органів, як запорука якісного виконання службових завдань : матер. круглого столу, 05 лютого 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – С. 14–19.

94. Шаповалов Б. Б., Єрьоменко Е. А., Нечерда В. Б. (2018d). Хортинг – національний вид спорту України. Поліцейський центр бойових мистецтв, 1, 16-17.

95. Шевчук В. С. Психологія рухових потреб спортсменів бойового хортингу / В. С. Шевчук, Е. А. Єрьоменко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. Ч. 1. – С. 222–239.

96. Шевчук І. В. Бойовий хортинг у впровадженні ефективних методик військово-патріотичного виховання спортсменів / І. В. Шевчук, Е. А. Єрьоменко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 785–804.

97. Yeromenko, Eduard. (2019). Horting – the National Brand of Ukraine in the world: the Olympic perspective and methods for forming the values of healthy life / Eduard Yeromenko // Формування цінностей здорового життя учнівської молоді засобами хортингу – К. : Паливода А. В., 2019. – С. 175–197.

98. Yeromenko, E. A. (2008). The structure of the positive attitude of older adolescents to patriotic education / Bulletin of Kamyanets-Podilsky National University. Physical education, sports and human health. – Kamenets-Podilsky: Axiom, – Issue 6. – P. 265–270.

99. Yeromenko, E. A. (2009). Trenuvannia v khortynhu [Training in Horting]. Kyiv: Palyvoda A. V.

Rebryna A. A., Yeromenko E. A., Kolomoiets G. A.

Education of combat horting athletes as a process of purposeful influence on human consciousness

Abstract. *This article publishes research to determine the features of combat horting as a means of educating well-developed personality, physical culture and basics of health of pupils and students of educational institutions and scientific substantiation of means of positive influence of combat horting, promoting the formation of healthy lifestyle values in children and youth. comprehensive education, improving the health of students according to the method of sport of horting. The material on the concept and approaches to the classification of physical exercises and methods of combat horting for athletes of school age and student age is presented. Theoretical analysis of the problem of comprehensive education of personality, formation of physical abilities, conditions of application of health-improving, applied, general developmental and special physical exercises of combat horting for increase of efficiency of work of systems of an organism is carried out. The effectiveness of the implemented pedagogical system of education of physical culture and basics of health in schoolchildren and students by means of combat horting, values to health and avoidance of bad habits has been experimentally tested. The results of the research on the formation of values of healthy living and the effectiveness of organizational forms of sports discipline in the process of combat horting in the educational process of general secondary and higher education are presented.*

Key words: *comprehensive education, combat horting, personality, educational institution, moral and ethical qualities, teaching methods.*

Наукове видання

БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

(українською, англійською та російською мовами)

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції

Матеріали представляють узагальнені результати досліджень у напрямі теоретичних та практичних аспектів удосконалення професійних компетентностей фахівців бойового хортингу у системі правоохоронних органів України.

04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь, Університет ДФС України

Частина 1

Колектив авторів
Друкується в авторській редакції

Упорядник: Е. А. Єрмоменко

Підписано до друку 12.01.2021 р.
Формат 84x108/16
Умов. друк. арк. 148,99

Папір офсетний
Друк офсетний
Гарнітура Times

Зам. № 0239
Наклад 50 пр.

Підготовлено до друку Видавничо-поліграфічним центром Університету ДФС України.
08205, вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська область, Україна.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції (серія ДК № 5104 від 20.05.2016 р.)

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ, ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПРАЦІВНИКІВ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ТА ОРГАНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ**